

Årsmelding for Besteforeldrenes klimaaksjon, Oslo og omegn for perioden mars 2018 ut februar 2019

Årsmøtet 2018 med valg av nytt styre

Årsmøtet i 2018 ble holdt 21. mars hos ForUM med 32 medlemmer til stede. Etter valget på årsmøtet, har Oslostyret bestått av følgende medlemmer:

Faste medlemmer: Ivan Chetwynd (nestleder), Christian F. Holst (kasserer), Gunnar Lingjerde, Birthe Nielsen, Unn Nilsen, Linda Rundquist Parr (leder) og Steinar Winther Christensen.

Varamedlemmer: Knut Bryn, Finn Bjørnar Lund, Sigrid Nesje, Bjørg-Eli Rinnan og Bjørn Sveen

Etter årsmøtet holdt Dag Hareide et tankevekkende foredrag med tittel: «Kan teknologi løse miljøproblemene?».

Besteforeldrenes klimaaksjon er medlem av både Frivillighet Norge og av Forum for Utvikling og miljø. Både Oslostyret og landsstyret har brukt lokalene i henholdsvis Øvre Slottsgate 2b og i Stortingsgate 11 til sine møter. Lokallagsstyret har hatt 10 møter i perioden: 12.3, 9.4, 14.5, 27.8, 17.9, 22.10, 19.11, 10.12 i 2018 og 7.1 og 11.2 i 2019.

Medlemmer

Vi har sett en gledelig økning i antall medlemmer i perioden fra 632 til 827. Styret sender ut medlemsbrev hver måned for å orientere om viktige saker og klimaarrangementer i egen og andres regi.

Stortingsmarkeringer

Vi har lagt markeringene på Eidsvolls plass til første fredag i måned, så sant det ikke kolliderer med ferier. Dette gjør det forutsigbart for alle som vil delta. Det er stadig flere som kommer på markeringene og etterfølgende klimakafé, gjerne 15-20+. Vi er glad for å se flere nye ansikter blant de frammøte. Nytt fra i høst er plakatvestene som Bodvar Sonstad på Beitostølen har fått laget. Plakatvestene er trykket med tydelige klimabudskap av typen: «Barnas klima – vår sak», og de henger på for- eller baksiden av overkroppen ved hjelp av en snor rundt halsen. Det fungerer fint og erstatter plakatene vi har brukt tidligere. Styret har drøftet å kunne bruke plakatvestene for mindre markeringer tidlig om morgentil våren.

Løpesedlene vi har delt ut på markeringene har hatt følgende temaer:

2.3 Gjør Norge nok for klima? (Svaret fra BKA var selvsagt NEI når vi sammenlikner oss med Sverige og Danmark.)

6.4 Tog vil vi ha mer av...

4.5 Vern om myr. Torvfri jord.

7.9 Nei til 3. rullebane på Gardemoen. Vi delte samtidig ut avisen med verdens beste nyheter fra Spire og SAIH. Samme fredag hadde Natur og ungdom skolestreik, og de fikk hurrarop av oss besteforeldre.

12.10 Temperaturen på kloden øker. Den må ikke stige over 1,5° C. Om IPCCs rapport og mangel på klimatiltak i regjeringens budsjettforslag.

9.11 Samme løpeseddel som i oktober.

1.2.19 Fri Februar. Kampanje med oppfordring om å kutte i eget forbruk.

Klimafestivalen § 112 4. – 26. januar

Også i år har Oslolaget vært en aktiv bidragsyter til festivalen. Vi bidro på følgende måter:

1. Vertskap i varrestua 5.1 og 6.1 under åpning av Klimafestivalen og Oslo som miljøhovedstad 2019. Dette ble et stemningsfullt arrangement på SALT på Langkaia.

2. Arrangør av møte 9.1 om klimaombud/framtidsombud i samarbeid med Spire. Det ble en interessant diskusjon med Robert Eriksen fra Høyre og fra MDG og de vel 20 frammøte på Deichman.

3. Arrangør av **Lunsj og lyrikk med klimablikk** i samarbeid med Det norske teatret. Kl 12 hver dag i uke 4 fikk vi servert en halvtime med poesi og viser av Gro Dahle, Birgitte Grimstad, Einar Flaa, Lise Fjeldstad og Sigve Bøe. Det deltok fra 60 – 100, de fleste godt voksne, alle dagene. Onsdag inviterte vi til samtale rundt bordene etter nydelig sang av Einar Flaa. Det ble også reklamert for elevbedriften CO₂TROL som selger armbånd av resirkulert metall til inntekt for et vannprosjekt i Nepal og til kjøp av klimakvoter som blir destruert for å drive opp prisen.

Flere aksjoner og markeringer. Mediaoppslag.

- Bibliotekstafetten: Takket være to rimelige rullebannere som Per Løken fikk kjøpt inn, er vi i gang med besøk på bibliotek. Sigrid Nesje er koordinator med god hjelp av Birthe Nielsen. Så langt har de stilt opp, delt ut løpesedler og snakket med besøkende på følgende biblioteker: Bjerke, Majorstua, Røa, Deichman hovedbibliotek og Lambertseter. Responsen har i stor grad var positiv selv om sistnevnte bibliotek ikke hadde egnet sted å stå.
- Stand under Miljø, musikk og matfestival i Melsomvik 29.6+30.6: Unn Nilsen bemannet standen og fikk bl.a. snakket med et medlem som kunne tenke seg å starte danne lokallag i Vestfold.
- Arendalsuka 2018: Oslolaget sto for organisering av BKA sitt program fra 12.8-14.8. Der stilte mellom 12 og 16 medlemmer fra flere steder i landet. De som trengte det, fikk overnatte hos BKA-medlemmer i Arendal. Vi hadde mobilstand som besto av en barnevogn som inneholdt en klode som så ut til å være i flammer. Det vekket selvsagt oppsikt, i likhet med Ola Dimmens klimasanger. Vi delte ut løpesedler og utgjorde et lite kor som sang på enkelte arrangementer og utenfor stands til organisasjoner som ga oss lov. Dette satte arrangørene en stopper for den siste dagen angivelig for at vi ikke skulle forstyrre den politiske dialogen. Utgiftene til løpesedlene og reisen til de to som fraktet utstyret nedover, ble delt mellom landsstyret og Oslolaget.
- Bomring-aksjon 4.10: Etter initiativ av Gro Nylander, mobiliserte vi ca. 15 medlemmer til å stå med plakater med budskap «Bomring – tusen takk!» da bilkortesen med motdemonstranter ankom Frognerparken. Media ble tydeligvis overrasket over støtten til bomring rundt byene, og det ble både avisoppslag, direkte intervju over radio og debatt på Dagsnytt 18 hvor Gro var vår talsperson. Bergenslaget hadde en liknende aksjon før oss.
- Steinar Winther Christensen fortalte om BKA på et møte på Ullevål Senior Senter i oktober. Rullebanneret til BKA ble stående på sentret noen uker etter møtet.

- Utdeling av vervebrosjyrer ved flere arrangementer bl.a.: Foredrag av Johan Vetlesen 2.12 (Birthe Nielsen) og åpent møte i Pensjonistforeningen (Kristin Aspelund)
- Stor artikkel i Pensjonisten nr. 1 -2019: Artikkelen som Karen Gjermundrød har skrevet, ble basert på intervju 8.10 med Linda Parr og Steinar W. Christensen, samt dekning av Stortingsmarkering 12.10. Pensjonisten har et opplag på 200 000!
- Aksjon 23.1 utenfor slottet med tydelige klimabudskap til den nyinnsatte regjering: Aksjonen kom i stand etter forslag fra en aksjonsgruppe med Steinar W. Christensen, Gro Nylander, Knut Bryn, Gunnar Lingjerde og Guttorm Grundt. Aksjonistene rakk ikke å ta fram sine bannere før de ble bedt av politiet til å gå lenger ned på slottsplassen. Natur og ungdom var også til stede, og nådde bedre fram med sine klimarop.

Arrangementer og prosjekter med mandat fra landsstyret og med deltakelse fra Oslolaget

Lokallagssamling 10.3.2018: Her deltok rundt 40 medlemmer fra hele landet. Det ble nyttige diskusjoner og utveksling av erfaringer. Møtet fant sted på Bygdesamskipnaden i Oslo dagen etter Broen til framtiden.

Prosjekt valgår 2019: Høsten 2018 tok Bergensgruppa ved Per Svae og Bjørghild des Bouvrie initiativ til å sende brev med klimaråd til alle partienes lokallag og fylkeslag. Dette ble fulgt opp over nyttår med en ny henvendelse til samtlige partilag. Vi takker Tommy Svendsen og Christian Holst som sto for utsending av brevene pr epost til partilagene i Oslo og omegn. Prosjektgruppa vurderer nye framstøt utover våren og fram til lokalvalget 9.9.

Barneleir 2019: Etter forslag fra Ivan Chetwynd, ga årsmøtet i Bergen sin støtte til videre planlegging av en barneleir fra 5. til 11. august i samarbeid med Miljøagentene. Leiren skulle samle grupper av barn i alder 11-14 fra flere europeiske land for å drøfte hvordan barn ser for seg «grønne byer». På grunn av påmelding fra bare to andre land, måtte leiren avlyses. Det er imidlertid krefter i sving for å få til en større barneleir i 2020.

Arendalsuka 2019: Landsstyret har opprettet en prosjektgruppe for Arendalsuka 2019 der Linda Parr deltar sammen med Brita Helleborg, Kåre Eie, Bodvar Sonstad, Gunnar Kvåle og Ola Dimmen. Det er planer om egen stand, et større arrangement knyttet til et opprop, klimasang ved andres arrangementet og kanskje en klimamarsj. Hovedfokus blir på stans i leting etter olje og gass. Flere medlemmer oppfordres om å delta, og det blir muligheter for privat overnatting.

Klimaombud/framtidsombud: Etter at saken om klimaombud var oppe på årsmøtet i Bergen på initiativ av Alfhild Berg Johnsen, har det vært kontakt med Spire som lanserte forslag om framtidsombud i 2014. Det har vært debattmøter både i Oslo 9.1 og i Grenland under klimafestivalen. Det arbeides videre med presseomtale, kontakt med politikere om saken og forslag om et innbyggerinitiativ i Oslo for å få et prøveprosjekt med klimaombud.

Landsmøtet 2019 på Haraldsheimen i Oslo 21. og 22. september: Planleggingsgruppa ved Kristin Aspelund, Unn Nilsen, Birthe Nielsen og Halfdan Wiik er i god gang med forberedelsene på vegne av landsstyret.

Andre viktige saker

- Strategiplanen «BKA – Hva vil vi» som ble debattert under årsmøtet i Bergen, er blitt revidert i forhold til innkomne forslag og er nå retningsgivende for BKA sitt arbeid. Innspill fra vårt lokallag er blitt tatt med. Vi takker Gunnar Kvåle, Halfdan Wiik og Hans Martin Seip for et utmerket arbeid. Landsstyret vurderer når dokumentet skal tas opp til ny behandling.
- ICAN: Etter forslag fra Birthe Nielsen i Oslostyret, ble det vedtatt at BKA meldes inn som partnerorganisasjon i den norske avdelingen av International Campaign to Abolish Nuclear Weapons.
- Ski-Norge utfordres til å ta klimaansvar: Steinar W. Christensen fikk en helsides kronikk i Dagsavisen om unnfallenhet hos friluftorganisasjoner i klimasaken. Det kom svar fra Berit Kjøll i DNT hvor hun trekker fram prosjektet Grønn tur.
- Med bakgrunn i en artikkel i Nordlys av Skjalg Fjellheim, har styret drøftet hvordan klimapolitikken kan ta hensyn til ulike behov i byer og på bygda slik at klima ikke blir den nye ulvesaken. Styret mener at saken fortjener oppmerksomhet i hele organisasjonen.

Samarbeidsprosjekter med andre organisasjoner

Broen til fremtiden 9.3.18: Gunnar Lingjerde fra Oslostyret var BKA sin representant i planleggingsgruppen for konferansen. Konferansen samlet over 600 deltakere. Vi syns ikke Vetlesens tydelige systemkritikk ble fulgt opp i tilstrekkelig grad, bl.a. i debatten om olje. Vi ser også gjerne at konferansen får et etterspill hvor våre krav når fram til det politiske miljøet.

Mitt grønne Oslo 2.6.18: Oslo kommune står bak arrangementet som tilbyr familier aktiviteter og tips om miljø og klima. Vi hadde stand ved siden av Miljøagentene og kunne hjelpe til med insekthoteller og steking av pinnebrød. Det var godt besøkt, og vi fikk en kort samtale med Elvestuen. Vi har meldt oss på arrangementet 1. juni og tar sikte på å ha flere aktiviteter på egen stand.

Spires kampanje «Er det typisk norsk å være god»: Det ble lansert med morgenmarkering 20.9 med mange bunadskledde ungdommer. Linda Parr stilte i knickers.

Morgenmarkeringer «Sammen for klima» hver torsdag fra 25.10 til 6.12: Dette kom i stand som en spontan reaksjon på IPCC sin rapport i fjor høst og på initiativ av FIVH. Linda deltok i planlegging sammen med en rekke miljøorganisasjoner. Vi hadde spesielt ansvar for den avsluttende markeringen som ble lagt til ettermiddagen. Markeringene utmerket seg med bra regi og inspirerende appeller. Det var mange røde hatter blant de ca. 150 som møtte til morgenmarkeringene og de ca 600 som deltok 6.12.

Arbeid for å verne Jørdahlsmåsan i Ullensaker/Nes: I samarbeid med naboer til måsan, SABIMA, Ornitologisk forening, Naturvernforbundet og Ullensaker Venstre, har vi nå økt ambisjonsnivå til å få restaurert den delen av måsan som er blitt grøftet. Grunneier Ullensaker allmenning vil ikke bidra til dette så lenge de har avtale med Felleskjøpet. Vi fortsetter vår dialog med Felleskjøpet med tanke på restaurering.

Økonomi

Lokallaget Oslo og omegn mottar 35 % av kontingenten til medlemmer i Oslo og Akershus. Dette gir laget et tilstrekkelig handlingsrom til egne aktiviteter og til å kunne gi støtte til andre klimaarrangementer, som morgenmarkeringene i fjor høst og til Folkeaksjonen for vern av LoVeSe som får kr. 2500. I perioden har vi brukt totalt 34.867, og 28.2.19 sto det 54.296 på vår konto i Cultura Bank. Christian har holdt styret løpende orientert om forbruk i forhold til budsjettet.

Den testamentariske gaven etter Barbro Sveen på kr. 15 070 holdes utenfor regnskapet og blir disponert til et eget formål i samråd med Bjørn Sveen.

Avsluttende kommentarer

Antall medlemmer har vokst betydelig i perioden. Viser dette en økt bevissthet om klima generelt i befolkningen? Rapporten fra IPCC om hvilke følger det kan ha for vår klode dersom vi ikke begrenser oppvarmingen til 1,5° C, har nok satt en støkk hos mange. Klimabevegelsens svar på rapporten var å arrangere en rekke vellykkede morgenmarkeringer foran Stortinget der vi pekte på hvor langt unna Parisavtalens mål budsjettet for 2019 var. Satsing på kollektiv transport konkurrerer med nye veier, og oljeindustrien er blitt en hellig ku.

Derfor blir det viktig å sette klima på dagsorden foran høstens lokalvalg. Byer og bygder kan gjennomføre en hel del klimatiltak uavhengig av regjeringen. Vi skal heller ikke glemme at deler av næringslivet har skjønt sitt samfunnsansvar overfor klimautfordringene. Det er dessuten en reell risiko forbundet med fortsatt satsing på fossil energi slik det er blitt dokumentert av Schanke-utvalget.

Skal vi nå fram med vår bekymring for klimaendringer og vårt håp for en levelig klode i framtiden, må vi arbeide effektivt i klimabevegelsen. Årsmeldingen beskriver flere prosjekter som er på gang i vår organisasjon på tvers av lokallag. Prosjektorganisering må vi gjerne ha mer av. Det styrker båndene mellom landsstyret og lokallag og gjør oss mer slagkraftig.

Til slutt vil jeg trekke fram den begeistrede støtten som vi besteforeldre opplever av den yngre garden. Leder av FIVH, Anja Bakken Riise, sa det omtrent slik på markeringen 6.12: Når jeg ser på de røde hattene og opplever besteforeldrenes engasjement, kan jeg nesten ikke vente til jeg kan slutte meg til deres rekker. Vi kan håpe, vi besteforeldre, at vi lykkes og har lagt ned vår virksomhet lenger før den tid.